

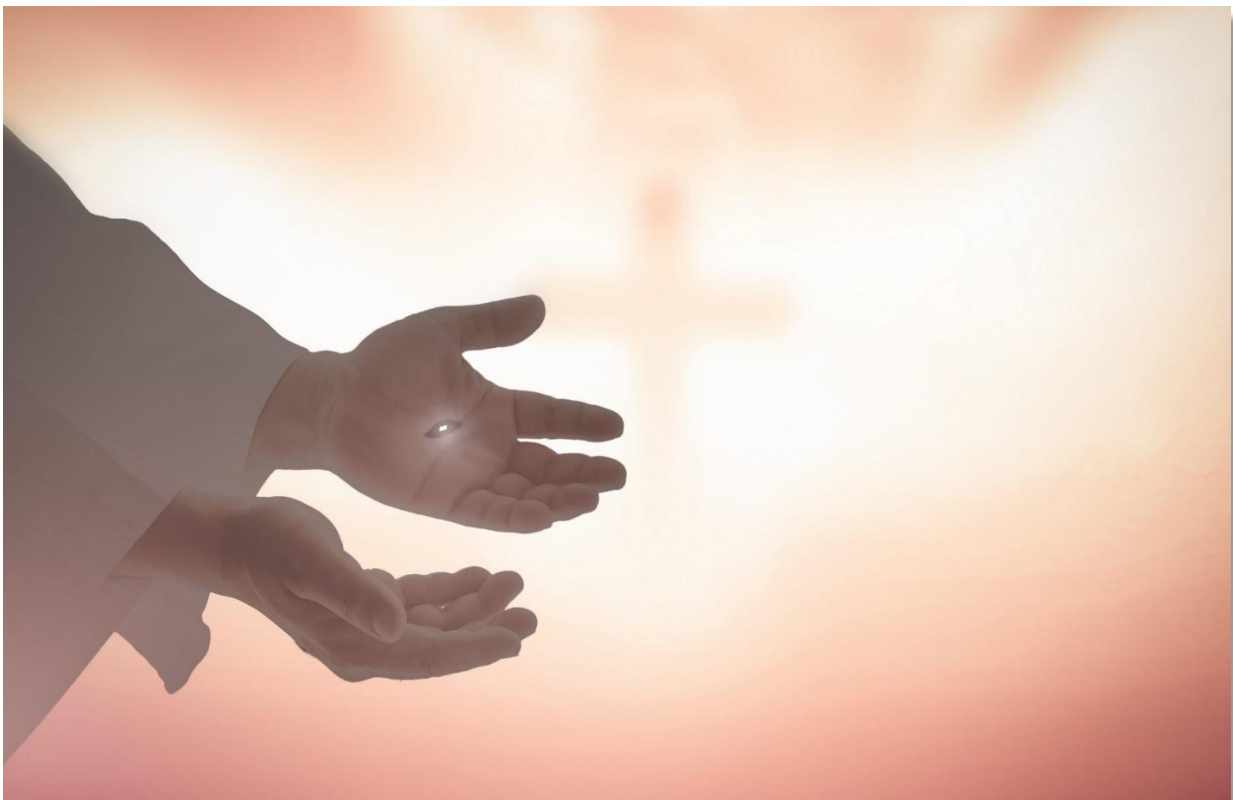

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 20,19-31

Húsvét 2. vasárnap („C” év)

Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek

Amikor a hét első napján (húsvétvasárnap) beesteledett, Jézus megjelent a tanítványoknak ott, ahol együtt voltak, pedig a zsidóktól való félelmükben zárva tartották az ajtót. Belépett és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek!” Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.

Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” E szavak után rájuk lehelt, és így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek nem bocsátjátok meg, az nem nyer bocsánatot.”

A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Iker, nem volt velük, amikor Jézus megjelent nekik. Később a tanítványok elmondták neki: „Láttuk az Urat.” De ő így szólt: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem érintem ujjaimat a szegek helyéhez, és nem tapintom meg kezemmel oldalát, én nem hiszem!”

Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok. Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Tamásnak pedig ezt mondta: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd a kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és érintsd meg oldalamat! Ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás így válaszolt: „Én Uram, én Istenem!” Jézus ezt mondta neki: „Most már hiszel, Tamás, mert láttál engem. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek!”

Jézus még sok más csodajeleket is művelt tanítványai szeme láttára, de azok nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezeket viszont megírták, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹⁹ Οὔσης οὖν ὁψίας τῆ ἡμέρα ἐκείνη τῆ μιᾶ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· **Εἰρήνη** ὑμῖν.

Tehát a hétnek annak az első napján, amikor este volt, és az ajtók be voltak zárva, ahol a tanítványok voltak a zsidóktól való félelem miatt, jött Jézus, és megállt középen, és mondja nekik: „Béke nektek.”

²⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον.

És ezt mondvá megmutatta nekik a kezeit és az oldalát. Tehát a tanítványok látva az Urat örülni kezdtek.

²¹ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· **Εἰρήνη** ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς.

Mondta tehát nekik Jézus ismét: „Béke nektek: ahogy az Atya küldött engem, én is küldelek titeket.”

²² καὶ τοῦτο εἰπὼν **ἐνεφύσησεν** καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον·

És ezt mondvá rájuk lehelt és mondja nekik: „Vegyétek a Szentlelket:

²³ ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφέωνται αὐτοῖς, ἄν τινων κρατῆτε κεκράτηνται.

Ha valakiknek a bűneit megbocsátjátok, meg lesznek bocsátva nekik, ha valakiknek (a bűneit) megtartjátok, meg lesznek tartva.”

²⁴ Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ’ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς. **Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a Didimusznak nevezett, nem volt velük, amikor jött Jézus.**

²⁵ ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἐωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

A többi tanítvány mondta tehát neki: „Láttuk az Urat.” Az pedig mondta nekik: „Ha csak nem látom a kezeiben a szögek nyomát, és nem teszem az ujjamat a szögek nyomába, és nem teszem a kezemet az oldalába, nem hiszem.”

²⁶ Καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀκτῶ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ’ αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· **Εἰρήνη** ὑμῖν.

És nyolc nap után ismét bent voltak a tanítványai, Tamás is velük. Jézus jön, amikor az ajtók be voltak zárva, és megállt középen és mondta: „Béke nektek.”

²⁷ εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός.

Azután mondja Tamásnak: „Tedd ide az ujjadat, és nézd a kezeimet, és nyújtsd a kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő!”

²⁸ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.

Felelte Tamás és mondta neki: „Uram és Istenem.”

²⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Jézus mondja neki: „Mivel láttál engem, hittél? Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

³⁰ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·

Tehát sok más jelet is tett ugyan Jézus a tanítványai előtt, amiket nem írtak le ebbe a könyvbe,

³¹ ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

de ezeket leírták, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és hogy, akik hisztek, életetek legyen az ő nevében.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹⁹ CUM ESSET ERGO SERO DIE ILLA PRIMA SABBATORUM, ET FORES ESSENT CLAUSAE, UBI ERANT DISCIPULI, PROPTER METUM IUDAEORUM, VENIT IESUS ET STETIT IN MEDIO ET DICIT EIS: “PAX VOBIS!”.

¹⁹ Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!”

¹⁹ Mikor azon a napon, a hét első napján este lett, és a helyiség ajtaja, ahol a tanítványok összegyűltek, be volt zárva a zsidóktól való félelem miatt, eljött Jézus, megállt középen, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!«

¹⁹ *Estefelé, még a hét első napján, együtt voltak a tanítványok, zárt ajtóik mögött, mert féltek a zsidóktól. Akkor eljött Jézus, közéjük lépett és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek!”*

¹⁹ *Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyültek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljőve Jézus és megállta a középén, és monda nékik: Békesség néktek!*

¹⁹ Aznap, a hét első napján este ott, ahol összegyültek a tanítványok, a zsidóktól való félelmükben az ajtókat zárva tartották. Eljött Jézus, megállt középén, és így szólt hozzájuk: – Béke veletek!

²⁰ ET HOC CUM DIXISSET, OSTENDIT EIS MANUS ET LATUS. GAVISI SUNT ERGO DISCIPULI, VISO DOMINO.

²⁰ E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.

²⁰ Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, amikor meglátták az Urat.

²⁰ *E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.*

²⁰ *És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.*

²⁰ Miután így szólt, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.

²¹ DIXIT ERGO EIS ITERUM: “PAX VOBIS! SICUT MISIT ME PATER, ET EGO MITTO VOS”.

²¹ Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.”

²¹ Aztán újra szólt hozzájuk: »Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.«

²¹ „Békesség nektek!” – ismételte. „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.”

²¹ *Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket.*

²¹ Jézus erre ismét ezt mondta nekik: – Béke veletek! Ahogy engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.

²² ET CUM HOC DIXISSET, INSUFFLAVIT ET DICIT EIS: “ACCIPITE SPIRITUM SANCTUM.

²² Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket!

²² S miután ezt mondta, rájuk lehelt, és így szólt hozzájuk: »Vegyétek a Szentlelket!

²² *E szavak után rájuk lehelt és folytatta: „Vegyétek a Szentlelket.*

²² *És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket:*

²² Ezt mondván rájuk lehelt, és így folytatta: – Vegyétek a Szentlelket!

²³ QUORUM REMISERITIS PECCATA, REMISSA SUNT EIS; QUORUM RETINUERITIS, RETENTA SUNT”.

²³ Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.”

²³ Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyernek; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak.«

²³ *Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad.”*

²³ *A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.*

²³ Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, és akiket megőriztek, azok megmaradnak.

²⁴ THOMAS AUTEM, UNUS EX DUODECIM, QUI DICITUR DIDYMUS, NON ERAT CUM EIS, QUANDO VENIT IESUS.

²⁴ A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus.

²⁴ Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívnak, nem volt velük, amikor eljött Jézus.

²⁴ *Tamás, melléknevén Didimusz, egy a tizenkettő közül, nem volt velük, mikor eljött Jézus.*

²⁴ *Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus.*

²⁴ Tamás, egy a Tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor Jézus megjelent.

²⁵ DICEBANT ERGO EI ALII DISCIPULI: “VIDIMUS DOMINUM!”. ILLE AUTEM DIXIT EIS: “NISI VIDERO IN MANIBUS EIUS SIGNUM CLAVORUM ET MITTAM DIGITUM MEUM IN SIGNUM CLAVORUM ET MITTAM MANUM MEAM IN LATUS EIUS, NON CREDAM”.

²⁵ A tanítványok elmondták: „Láttuk az Urat!” De kétkedett: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem.”

²⁵ A többi tanítvány elmondta neki: »Láttuk az Urat!« Ő azonban így szólt: »Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, és ujjamat a szegek helyére nem teszem, és kezemet az oldalába nem helyezem, én nem hiszem!«

²⁵ *A tanítványok azonban megmondták neki: „Láttuk az Urat.” De ő kétkedett: „Ha csak nem látom kezén a szegek nyomát s ha ujjammal a szegek helyét nem érintem és kezemet oldalába nem teszem, nem hiszem.”*

²⁵ *Mondának azért neki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig monda nekik: Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem.*

²⁵ Így szólt hozzá a többi tanítvány: – Láttuk az Urat. Ő azonban ezt mondta nekik: – Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.

²⁶ ET POST DIES OCTO ITERUM ERANT DISCIPULI EIUS INTUS, ET THOMAS CUM EIS. VENIT IESUS IANUIS CLAUSIS ET STETIT IN MEDIO ET DIXIT: “PAX VOBIS!”.

²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!”

²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványai, és Tamás is velük volt. Jézus eljött – bár az ajtó zárva volt –, megállt középen, és így szólt: »Békesség nektek!«

²⁶ *Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, és Tamás is velük. Az ajtók zárva voltak. Eljött Jézus és e szavakkal lépett közéjük: „Békesség nektek!”*

²⁶ *És nyolcz nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megállta a középben és monda: Békesség néktek!*

²⁶ Nyolc nappal később ismét odabent voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, Jézus eljött, megállt középen, és így szólt: – Béke veletek!

²⁷ DEINDE DICIT THOMAE: “INFER DIGITUM TUUM HUC ET VIDE MANUS MEAS ET AFFER MANUM TUAM ET MITTE IN LATUS MEUM; ET NOLI FIERI INCREDULUS SED FIDELIS!”.

²⁷ Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!”

²⁷ Azután azt mondta Tamásnak: »Tedd ide ujjadat és nézd a kezeimet; nyújtsd ki kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő!«

²⁷ *Aztán Tamáshoz fordult: „Tedd ide ujjadat, és nézd a kezemet. Nyújtsd ki kezedet s tedd az oldalamba. És ne légy hitetlen, hanem hívő.”*

²⁷ *Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő.*

²⁷ Azután Tamáshoz fordult: – Tedd ide az ujjad, és nézd meg a kezem, nyújtsd ide a kezed, és tedd az oldalamba, és ne légy tovább hitetlen, hanem hívő!

²⁸ RESPONDIT THOMAS ET DIXIT EI: “DOMINUS MEUS ET DEUS MEUS!”.

²⁸ Tamás fölkiáltott: „Én Uram és Istenem!”

²⁸ Tamás azt felelte: »Én Uram és én Istenem!«

²⁸ *Tamás fölkiáltott: „Én Uram, én Istenem!”*

²⁸ *És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!*

²⁸ Tamás így felelt: – Én Uram, én Istenem!

²⁹ DICIT EI IESUS: “QUIA VIDISTI ME, CREDIDISTI. BEATI, QUI NON VIDERUNT ET CREDIDERUNT!”.

²⁹ Jézus csak ennyit mondott: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

²⁹ Jézus erre azt mondta neki: »Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hittek.«

²⁹ *Jézus csak ennyit mondott: „Hittél (Tamás), mert láttál Engem. Boldogok, aki nem látnak, mégis hisznek.”*

²⁹ *Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, a kik nem látnak és hisznek.*

²⁹ Jézus így szólt hozzá: – Mivel látsz engem, hiszel. Boldogok, akik nem látnak, és hisznek.

³⁰ MULTA QUIDEM ET ALIA SIGNA FECIT IESUS IN CONSPECTU DISCIPULORUM SUORUM, QUAE NON SUNT SCRIPTA IN LIBRO HOC;

³⁰ Jézus még sok más csodajeleket is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben.

³⁰ Jézus még sok egyéb csodajeleket is művelt tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben.

³⁰ *Jézus még sok más csodajeleket művelt tanítványai szeme láttára, de azok nincsenek följegyezve ebben a könyvben.*

³⁰ *Sok más jelt is művelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben;*

³⁰ Sok más jelet is tett Jézus a tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben.

³¹ HAEC AUTEM SCRIPTA SUNT, UT CREDATIS QUIA IESUS EST CHRISTUS FILIUS DEI ET UT CREDENTES VITAM HABEATIS IN NOMINE EIUS.

³¹ Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében.

³¹ Ezeket pedig azért írták le, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hit által az ő nevében életetek legyen.

³¹ *Ezeket azonban azért jegyeztem föl, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne.*

³¹ *Ezek pedig azért irattak meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében.*

³¹ Ezek pedig azért vannak megírva, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia; és e hitben életetek legyen az ő nevében.

1.3. BEHATÁROLÁS

A szakasz kezdetét a helyszín (az utolsó vacsora terme zárt ajtók mögött), az időpont (a hét első napján: vasárnap este) és a tanítványok jelenléte világosan mutatja (Jn 20,19). Noha az időpont (nyolc nap után) az epizód során változik, és Tamás apostol is megjelenik a tanítványokkal együtt (Jn 20,26), a helyszín azonos, és a téma is kapcsolódik az előző versekhez: a feltámadt Jézussal találkoznak az apostolok, aki szól hozzájuk. Így a szakasz a Jn 20,19- 29 között határolható be, amihez egy rövid befejezést, összegzést fűz az evangélista (Jn 20,30-31).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Ebben az epizódban írja le János evangélista először a feltámadt Jézus találkozását az apostolokkal. Mindkét alkalommal Jézus az utolsó vacsora termében, a hét első napján, azaz vasárnap jelenik meg először a tanítványainak (Jn 20,19.26). Hangsúlyozni kívánja tehát János, hogy a vasárnap a feltámadt Úr napja.

Továbbá kiemeli, hogy a Feltámadott ajándékai: a béke, a Szentlélek és a bűnbocsánat, amire hittel kell válaszolnunk, ahogy Tamás apostol alakján keresztül mutatja: egyedül a Jézus Krisztusba, az Isten Fiába vetett hit vezet el a boldogságra és az örök életre (Jn 20,28-29.31).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Εἰρήνη (*ejréné*): béke, békesség (Jn 20,19.21.26)

A kifejezés a János-evangéliumban, mint többnyire a szinoptikus evangéliumokban is (pl. Mt 10,13.34; Mk 5,34; Lk 7,50; 10,5; 24,36), Jézus beszédeiben hangzik el (Jn 14,27; 16,33; 20,19.21.26). Ugyanakkor János evangélista mindegyik esetben a húsvéti misztériumhoz, az utolsó vacsora terméhez kapcsolja az Úrnak ezen kijelentéseit. Jézus a halála előtti estén, a búcsúbeszédében, beszél az ő békéjéről, amit a tanítványainak ad, de nem úgy adja, ahogy a világ (Jn 14,27). Illetve hangsúlyozza, hogy ez a béke őbenne van, vagyis őtőle származik (Jn 16,33). Ugyanebben a teremben a feltámadt Úr a „béke nektek” köszöntéssel háromszor is üdvözli az apostolokat (Jn 20,19.21.26). Így tehát az evangélista nyomtatékosítani kívánja, hogy a béke az utolsó vacsora termében születik meg: vagyis a béke az önmagát teljesen az embereknek odaajándékozó, a keresztre feszített és feltámadt Jézus Krisztus ajándéka!

ἐνεφύσησεν (*enefűszészen*) rálehel (Jn 20,22)

A szó jelentésének háttérében a valamibe, valakibe belefűjni, belelehelni, rálehelni áll. Ez a kifejezés csak itt található meg az Újszövetségben, de az Ószövetségben más igehelyeken is előfordul különböző formákban (Ter 2,7; 1Kir 17,21; Ez 37,9; Bölcs 15,11). A gesztus, amit Jézus tesz az a cselekedet, amivel a teremtő Isten belelehel az élet lehetét az emberbe (Ter 2,7; Bölcs 15,11), illetve amivel Illés próféta feltámasztja a száreftai

özvegyasszony fiát (1Kir 17,21), továbbá, ahogyan a prófétai szóra a Lélek ráfúj a megöltekre (Ez 37,9).

Az utolsó vacsora terme a béke helyszínévé válik tehát, ahol Jézus a Szentlelkét odaajándékozta a tanítványoknak, hogy a bűnbocsánat ajándékának közvetítői legyenek. A béke tehát a Szentlélek általi megújulásból, újjáteremtésből, megbocsátásból, és feltámadásból származik.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 1,33 Magam sem ismertem, de aki vízzel kereszteni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog kereszteni.

Jn 1,50 Jézus ezt felelte neki: „Mivel megmondtam, hogy láttalak a fügefa alatt, hiszel. De nagyobb dolgokat is fogsz még látni.”

Jn 2,11 Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne.

Jn 2,23 Akkor, amikor húsvét ünnepe alkalmával Jézus Jeruzsálemben tartózkodott, sokan hittek benne, mert látták a csodákat

Jn 3,15 hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.

Jn 4,48 Jézus azonban így szólt: „Hacsak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.

Jn 5,24 Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre.

Jn 7,39 Ezt a Lélekről mondta, amelyben a benne hívők részesülnek. A Lélek ugyanis még nem jött el, mert még nem dicsőült meg Jézus.

Jn 9,22 A szülők azért beszéltek így, mert félték a zsidóktól. A zsidók ugyanis elhatárolták, hogy azt, aki Messiásnak vallja, kizárják a zsinagógából.

Jn 11,16 Tamás, akit melléknevén Didimusznak hívtak, így szólt a többi tanítványhoz: „Menjünk mi is, haljunk meg vele együtt!”

Jn 12,37 Jóllehet ennyi csodát tett a szemük láttára, mégsem hittek benne.

Jn 14,5 Erre Tamás azt mondta: „Uram, nem tudjuk, hova mégy, hát hogy ismerhetnénk az utat?”

Jn 14,27 Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen.

Jn 15,11 Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök.

Jn 16,16 Rövid idő s már nem láttok, ismét rövid idő s viszontláttok.

Jn 16,22 Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátalak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömötöket nem veheti el tőletek senki.

Jn 17,18 Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba.

Jn 19,34-35 az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle. Aki látta, az tett róla tanúságot és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.

Jn 20,1 A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól.

Jn 21,2 Együtt volt Simon Péter, Tamás, melléknevén Didimusz, továbbá a galileai Kánából való Natánael, Zebedeus fiai, s még két másik tanítvány.

Jn 21,25 Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni – azt hiszem –, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 16,16 Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.”

Mt 16,19 Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva.

Mt 18,18 Bizony mondom nektek: amit megkötök a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldotok a földön, a mennyben is fel lesz oldva.

Mt 28,19 Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére.

Mk 16,14-18 Végül a tizenegynek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitelenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták. Aztán így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak.”

Lk 1,45 Boldog, aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki!

Lk 24,16 De szemük képtelen volt felismerni.

Lk 24,25 Erre így szólt: „Ó, ti balgák, milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek.”

Lk 24,36-46 Míg ezekről beszélgettek, egyszer csak megjelent köztük és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak. De ő így szólt hozzájuk: „Miért ijedtetek meg, s miért támad kétely szívetekben? Nézzétek meg a kezem és a lábam! Én vagyok. Tapogassatok meg és lássatok! A szellemnek nincs húsa és csontja, de mint látjátok, nekem van.” Ezután megmutatta nekik kezét és lábát. De örömükben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Van itt valami ennivalótok?” Adtak neki egy darab sült halat. Fogta és a szemük láttára evett belőle. Aztán így szólt hozzájuk: „Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból írtak.” Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat, s így folytatta: „Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból.”

Lk 24,7-48 Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni minden népnek Jeruzsálemtől kezdve. Ti tanúi vagytok ezeknek.

Lk 24,49 Én meg kiárasztom rátok Atyám ígéretét. Maradjatok a városban, míg fel nem öltitek a magasságból való erőt.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 2,7 Akkor az Úristen megalkotta az embert a föld porából és orrába lehelte az élet leheletét. Így lett az ember élőlényé.

MTörv 34,10-12 Izraelben azonban nem támadt többé olyan próféta, mint Mózes, akivel az Úr szemtől szemben találkozott. Az Úr parancsára sok jelet és csodát mutatott Egyiptom földjén a fáraón és szolgáin és az egész országon. Nagy hatalomról tett tanúságot, s nagy rettenetet keltett egész Izrael szeme láttára.

Bölcs 15,11 mert nem ismeri azt, aki alkotta és aki tevékeny lelket lehelt bele, és belelehelte az élet leheletét.

Ez 37,9 Ekkor így szólt hozzám: „Jövendölj az éltető leheletről, jövendölj, emberfia, és mondd az éltető leheletnek: ezt mondja az Úr, az Isten: Gyere elő a négy szél hazájából, és fújj ezekre a halottakra, hogy megelevenedjenek.”

ApCsel 1,8 De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamáriában, sőt egészen a föld végső határáig.

ApCsel 3,16 Mert hittel segítségül hívtuk a nevét, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindnyájatok szeme láttára.

1Kor 9,1 Vajon nem vagyok szabad ember? Nem vagyok apostol? Nem láttam Urunkat, Jézust? Nem vagytok-e az én művem az Úrban?

1Kor 15,45 Ahogy az Írás mondja: „Ádám, az első ember élő lényé lett”, az utolsó Ádám pedig éltető lélekké.”

1Pt 1,8 Akit noha nem láttatok, mégis szerettek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok a megdicsőültek kimondhatatlan örömeivel.

1Jn 1,1 Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és amit a kezünkkel tapintottunk: az élet Igéjét hirdetjük nektek.

1Jn 5,13 Ezeket azért írtam nektek, akik hisztek Isten Fia nevében, hogy megtudjátok: örök életetek van.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Karthagói Szent Ciprián: Az evangéliumban az Egyház egysége jut kifejezésre. Jézus Krisztus minden apostolnak ugyanazt a küldetést és „hatalmat” adja. Mindennek a foglalata a Szentlélek. Mindezek után van még valaki, aki azt gondolja, hogy az Egyház egysége nélkül megőrizheti a hit egységét? Hasonlóképpen áll az Egyház, mint a Nap, sok sugara van, mégis egyetlen ragyogása. Minden hívő a maga szolgálata által átad egy – egy sugarat, de mégis az Egyház ragyogása egy és ebből a ragyogásból nem lehet egy sugarat sem függetleníteni.

Nagy Szent Gergely: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Ez a kijelentés az apostolokra is igazzá vált Jézus Krisztus által. Az Atya Isten, aki küldte a Fiút, aki szintúgy Isten, de ember is, így küldi az apostolokat, akik emberek. Hasonlóképpen nem kényelmes feladatra rendeli őket, minthogy a Fiúé sem volt az. (...)

Nemcsak az apostolokat küldte így, hanem minket is így küld. De ahogy a Fiúnál mindig jelen volt és van az Atya szeretete, úgy van jelen a mi életünkben is.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

448. Az emberek az evangéliumok elbeszéléseiben nagyon gyakran fordulnak Jézushoz úgy, hogy „Úr”-nak nevezik Őt. Ez a cím azok tiszteletét és bizalmát tanúsítja, akik közelednek Jézushoz, és Tőle segítséget és gyógyulást remélnék. A Szentlélek indítására kifejezi Jézus isteni misztériumának elismerését. A föltámadott Jézussal való találkozásban az imádást fejezi ki: „Én Uram, én Istenem!” (Jn 20,28). Majd a szeretettel és a ragaszkodással gazdagodik, mely a keresztény hagyománynak lesz sajátja: „Az Úr az!” (Jn 21,7).

641. Mária Magdolna és a szent asszonyok, akik jöttek, hogy elvégezzék Jézus testének megkenését, melyet a készületi nap miatt sietve temettek el, voltak az elsők, akik találkoztak a Föltámadottal. Így Krisztus föltámadásának első hírnökei az apostolok számára az asszonyok voltak. Az apostoloknak Jézus ezután jelent meg, először Péternek, majd a tizenkettőnek. Péter tehát, aki arra hivatott, hogy erősítse meg testvérei hitét, előttük látja a Föltámadottat, és az ő tanúságára támaszkodva kiáltja a közösség: „Valóban föltámadott az Úr, és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

642. Mindaz, ami ezekben a húsvéti napokban történt, az apostolokat – és egész különösen Pétert – a húsvét reggelén kezdődött új korszak építésének szolgálatába állítja. Mint a Föltámadott tanúi Egyházának alapkövei maradnak. Az első hívő közösség hite azoknak a konkrét embereknek a tanúságára épül, akiket a keresztények ismertek, és akik közül a legtöbb még közöttük élt. „Krisztus föltámadásának e tanúi” elsősorban Péter és a Tizenkettő, de nemcsak ők: Pál világosan beszél több mint ötszáz személyről, akiknek Jézus egyszerre jelent meg; megjelent még Jakabnak és a többi apostolnak is.

643. E tanúságtételek láttán lehetetlen Krisztus föltámadását a fizikai renden kívül értelmezni és nem elismerni mint történeti tény. A tényekből következik, hogy a tanítványok hite Mesterük – általa előre megmondott – szenvedése és kereszthalála radikális próbatételének vettetett alá. A szenvedés által kiváltott megrendülés oly nagy volt, hogy a tanítványok (legalábbis közülük néhányan) nem azonnal hittek a föltámadás hírének. Az evangéliumok messze nem egy misztikus elragadtatástól lelkes közösségről beszélnek; megtört („szomorú”: Lk 24,17) és megfélelmitett tanítványokat állítanak elének. Ezért nem hittek a sírtól visszatérő szent asszonyoknak, és szavukat „képzeltetésnek tartották” (Lk 24,11). Amikor Jézus húsvét estéjén megmutatta magát a Tizenegynek, „szemükre vetette hitetlenségüket és szívük keménységét, mert nem hittek azoknak, akik látták őt föltámadottan” (Mk 16,14).

644. A tanítványok még a föltámadott Jézus valósága láttán is kételkedtek; annyira lehetetlennek tűnt nekik a dolog: azt gondolták, hogy kísértetet látnak, „álmélnakodtak, de örömükben még mindig nem mertek hinni” (Lk 24,41). Tamás a kételkedésnek ugyanezt a próbáját élte át, s még a Máté által elbeszél utolsó, galileai megjelenéskor is „egyesek

(...) kétkeltek” (28,17). Ezért a hipotézis, mely szerint a föltámadás az apostolok hitének (vagy hiszékenységének) „eredménye” lett volna, minden alapot nélkülöz. Épp ellenkezőleg, hitük a föltámadásban – az isteni kegyelem hatása alatt – a föltámadott Jézus valóságának közvetlen megtapasztalásából született.

645. A föltámadott Jézus közvetlen kapcsolatokba lép tanítványaival a tapintás által és azáltal, hogy eledelükből eszik. Így hívja őket arra, hogy ismerjék meg: nem kísértet, s főleg arról bizonyosodjanak meg, hogy az a föltámadott test, amellyel megjelenik nekik, azonos azzal, amelyet megkínóztak és megfeszítettek, mert hordozza szenvedése nyomait. Ez az igazi és valóságos test ugyanakkor a megdicsőült test új tulajdonságait birtokolja: többé nem térben és időben van, hanem szabadon tud megjelenni ott és akkor, ahol és amikor akar, mert emberségét már nem lehet a földön visszatartani, és csak az Atya isteni felségterületéhez tartozik. Ezért a föltámadott Jézus megjelenésének módját is teljesen szabadon választja meg: kertész alakjában, vagy „más alakban” (Mk 16,12), mint amit tanítványai megszoktak, épp azért, hogy ébressze hitüket.

646. Krisztus föltámadása nem a földi életbe való visszatérés volt, mint azon föltámasztások esetében, melyeket Ő húsvét előtt végzett: Jairus kislányáé, a naimi ifjúé és Lázáré. E tények csodás események voltak, de a személyek, akikkel a csoda történt, a „megszokott” földi életet nyerték vissza Jézus hatalma által. A maguk idejében újból meg fognak halni. Krisztus föltámadása lényegében különbözik ettől. Föltámadott testében a halál állapotából átmegy egy időn és téren túli, másik életbe. Jézus testét a föltámadásban a Szentlélek eltölti hatalommal; dicsőségének állapotában az isteni életben részesedik, úgy, hogy Szent Pál elmondhatta Krisztusról: Ő a mennyei ember.

1084. Krisztus, „aki az Atya jobbán ül” és a Szentlelket kiárasztja testére, ami az Egyház, a kegyelmének közlésére alapított szentségek által már tevékenykedik. A szentségek érzékelhető, a mi emberi nemünk számára hozzáférhető jelek (szavak és cselekmények). Hatékonyan valósítják meg a kegyelmet, amelyet jeleznek Krisztus cselekménye miatt és a Szentlélek ereje által.

1085. Az Egyház liturgiájában Krisztus mindenekelőtt a maga húsvét-misztériumát jelzi és valósítja meg. Földi életében Jézus tanításával és cselekedeteivel elővételezte húsvéti misztériumát. Amikor eljött az Ő órája, átélte a történelemnek azt az egyedülálló eseményét, ami nem múlik el: Jézus meghal, eltemetik, föltámad a holtak közül és az Atya jobbára ül „egyszer” (Róm 6,10; Zsid 7,27; 9,12). Az esemény, mely a mi történelmünkben történik, valóságos, de teljesen egyedülálló: minden más történelmi esemény egyszer megtörténik, azután elmúlik, és az elmúlt idő elemészti. Ezzel szemben Krisztus húsvéti misztériuma nem maradhat csupán a múltban amiatt, hogy Ő halálával lerombolta a halált, és mindaz, amit Ő minden emberért tett és elszenvedett, részesedik az isteni örökkévalóságban, s így fölülmúlja az időt és jelenvalóvá lesz. A kereszt és a föltámadás eseménye maradandó, és mindeneket az életre vonz.

1086. „Amint tehát Krisztust az Atya küldte, úgy küldte Krisztus is a Szentlélekkel eltelt Apostolokat, nemcsak azért, hogy prédikálván az Evangéliumot minden teremtménynek hirdessék, hogy Isten szent Fia halálával és föltámadásával megszabadított minket a sátán hatalmából és a haláltól, s átvitt az Atya országába; hanem azért is, hogy amit hirdettek,

az üdvösség művét az áldozat és a szentségek által – melyek körül az egész liturgikus élet forog – megvalósítják.”

1087. Amikor a föltámadt Krisztus a Szentlelket az apostoloknak adja, rájuk bízva a maga megszentelő hatalmát: az apostolok Krisztus szentségi jelévé válnak. Ugyanannak a Szentléleknek erejével adják át ezt a megszentelő hatalmat utódaiknak. Ez az „apostoli jogfolytonosság” áthatja az Egyház egész liturgikus életét: szentségi természetű és az egyházi rend szentsége által adják tovább.

1088. „E nagy mű végrehajtására Krisztus mindig jelen van Egyházában, kiváltképpen a liturgikus cselekményekben. Jelen van a szentmise Áldozatában, mind a papi szolga személyében – mert »az Áldozatot ugyanaz mutatja be most a papok szolgálata által, aki a kereszten önmagát feláldozta« – mind, s leginkább, az eucharisztikus színek alatt. Jelen van erejével a szentségekben, úgyhogy amikor valaki kereszttel, maga Krisztus kereszttel. Jelen van igéjében, mert Ő maga beszél, amikor az Egyházban a Szentírást olvassák. Végül amikor könyörög és zsoltároz az Egyház, Ő van jelen, aki megígérte: »Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük« (Mt 18,20).”

1089. „Valóban, e nagy műben, amely Istent tökéletesen dicsőíti és megszenteli az embereket, Krisztus mindig maga mellé veszi szeretett menyasszonyát, az Egyházat, mely Urának hívja Őt és általa tiszteli az örök Atyát.”

2177. Az Úr napjának és Eucharisztiajának vasárnapi megünneplése az Egyház életének szívében van. „A vasárnapot, amelyen a húsvéti misztériumot ünnepejük, az apostoli hagyományt követve az egész Egyházban úgy kell megtartani, mint a legfőbb kötelező ünnepet.”

„Ugyanígy meg kell ünnepelni Urunk Jézus Krisztus születését, a Vízkeresztet, a Mennybemenetelt, Krisztus legszentebb Testének és Vérének napját (Úrnapját); Mária istenanyaságát, Szaplótelen Fogantatását és Mennybevételét, Szent József, Szent Péter és Pál apostolok és Mindenszentek napjait.”

2178. A keresztény közösség összejöveteleinek e gyakorlata visszanyúlik az apostoli kor kezdetére. A Zsidókhoz írt levél figyelmeztet, hogy „összejöveteleinkről ne maradjunk el, mint némelyek szoktak, hanem inkább buzdítsuk egymást” (10,25).

A hagyomány megőrizte egy mindig aktuális buzdítás emlékezetét: „Reggel tehát jelenj meg Isten templomában, járulj az Úrhoz, vallj meg neki bűneidet, imádságokkal tarts bűnbánatot. (...) Maradj ott az isteni és szent liturgián, végezd el imádságaidat, és soha ne menj el az elbocsátó szó előtt (...). Ez a nap ugyanis, mint gyakran mondtuk, az imádságra és a nyugalomra adatott neked. Ez tehát az a nap, melyet az Úr alkotott. Örvendjünk és vigadjunk rajta.”

1342. Az Egyház kezdettől fogva hű maradt az Úr parancsához. A jeruzsálemi egyházzról ez olvasható:

„Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. (...) Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt.” (ApCsel 2,42.46)

654. A húsvéti misztériumnak két összetevője van: Krisztus a halálával megszabadít bennünket a bűntől, föltámadásával pedig megnyitja utunkat az új életre. Az egyik elsősorban a megigazulás, mely visszahelyez bennünket Isten kegyelmébe, „hogy miként Krisztus (...) föltámadott a halálból, úgy mi is az új életben élhessünk” (Róm 6,4). Ez az új élet a bűn fölötti győzelem és a kegyelemben való új részesedés. A másik összetevő a fogadott fiúság megvalósulása, mert az emberek Krisztus testvéreivé válnak, ahogyan maga Jézus nevezi tanítványait a föltámadása után: „Menjetek, és vigyétek hírül testvéreimnek” (Mt 28,10). Testvérek nem a természet alapján, hanem a kegyelem ajándékeként, mert ez a fogadott fiúság valós részesedést jelent az egyetlen Fiú életében, ami teljességgel az Ő föltámadásában nyilvánult meg.

655. Végül Krisztus föltámadása – és maga a föltámadott Krisztus – a mi eljövendő föltámadásunk elve és forrása: „Krisztus föltámadott a halálból, elsőként a halottak közül (...); amint ugyanis Ádám-ban mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel” (1Kor 15,20–22). E beteljesedés várása közben a föltámadott Krisztus hívei szívében él. A keresztények Benne ízlelik „az eljövendő világ (...) erőit” (Zsid 6,5), és életüket Krisztus elragadja az isteni élet kebelére, hogy „akik élnek, már ne önmaguknak éljenek, hanem Neki, aki értük meghalt és föltámadott” (2Kor 5,15).

1988. A Szentlélek hatalma által részesülünk Krisztus szenvedésében meghalván a bűnnek, és részesedünk az ő föltámadásában új életre születvén; tagjai vagyunk az ő testének, ami az Egyház; arra a szőlőtőre oltott szőlővesszők vagyunk, aki Ő maga:

„A Szentlélek által Isten részeseinek neveznek minket. (...) A Lélek közlése által válunk részesevé az isteni természetnek (...). Mert nem más okból istenülnek meg azok, akikben Ő jelen van.”

976. Az Apostoli hitvallás a bűnök bocsánatának hitét összekapcsolja a Szentlélekbe vetett hittel, de az Egyházba és a szentek közösségébe vetett hittel is. Amikor a föltámadott Krisztus átadta a Szentlelket Apostolainak, átadta nekik saját isteni bűnbocsátó hatalmát: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad.” (Jn 20,22–23)

(A Katekizmus második része tárgyalja majd kifejezetten a bűnök bocsánatát a keresztség, a bűnbocsánat szentsége és a többi szentségek, főleg az Eucharisztia által. Ezért most elég csak néhány alapvető elemet megemlítenünk.)

977. A mi Urunk a bűnök bocsánatát összekapcsolta a hittel és a keresztséggel: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog” (Mk 16,15–16). A keresztség a bűnök megbocsátásának első és fő szentsége, mert egyesít Krisztussal, aki meghalt bűneinkért és föltámadt megigazulásunkra, hogy „mi is új életet éljünk” (Róm 6,4).

978. „Amikor először teszünk hitvallást és megfürdetnek a szent keresztségben, olyan gazdagon kapjuk a bűnbocsánatot, hogy semmiféle bűn – legyen az az áteredő bűn vagy személyes rossz tettünk és mulasztásunk – és semmiféle büntetés nem marad vissza utána. A keresztség kegyelme azonban nem szabadít meg senkit a természet gyöngeségétől; ellenkezőleg, (...) küzdenünk kell a rendetlen kívánság ellen, mely bennünket szüntelenül a rossz felé próbál terelni.”

979. De ki volna elég bátor és éber ahhoz, hogy e rosszra való hajlam elleni küzdelemben el tudná kerülni a bűn minden sebesülését? „Mivel tehát szükséges volt, hogy az Egyházban jelen legyen a bűnök megbocsátásának hatalma más módon is, mint a keresztség szentsége, Krisztus rábízta a mennyek országának kulcsait, melyekkel minden bűnösnek, még ha élete utolsó napjáig is vétkezett volna, meg lehet bocsátani a vétkeit.”

980. A bűnbánat szentsége által engesztelődhet ki a megkeresztelt ember Istennel és az Egyházzal.

„Joggal nevezték az atyák a bűnbánat szentségét »fáradtságos keresztségnek«. Ez a szentség azoknak, akik a keresztség után bűnbe estek, éppen úgy szükséges, mint a keresztség azok számára, akik még nem születtek újjá.”

981. Krisztus föltámadása után elküldte Apostolait, hogy hirdessék „az Ő nevében a bűnbánatot a bűnök bocsánatára minden népnek” (Lk 24,47). Az Apostolok és utódaik a „kiengesztelődés [e] szolgálatát” (2Kor 5,18) végzik nemcsak azáltal, hogy hirdetik az embereknek Istentől a bűnök bocsánatát, amelyet Krisztus érdemelt ki számunkra, és hívják őket a megtérésre és a hitre, hanem közlik is velük a bűnök bocsánatát a keresztség által, és a Krisztustól kapott kulcsok hatalmának erejével megbékéltetik őket Istennel és az Egyházzal:

Az Egyház „megkapja a mennyek országa kulcsait, hogy benne Krisztus vére által és a Szentlélek közreműködésével megtörténjék a bűnök bocsánata. Ebben az Egyházban újjáéled a lélek, mely a bűnök miatt halott volt, hogy együtt éljen Krisztussal, kinek kegyelme üdvözített minket.”

982. Nincs bűn, bármilyen súlyos legyen is, amit a szent Egyház nem bocsáthatna meg. „Nincs senki, bármilyen gonosz vagy bűnös legyen is, aki nem remélhetné biztonsággal a bűnbocsánatot, ha tévelygéseit őszintén bánja.” Krisztus, aki minden emberért meghalt, azt akarja, hogy Egyházában a bűnbocsánat kapui mindig nyitva legyenek azok előtt, akik visszatérnek a bűnből.

983. A katekézisnek arra kell törekednie, hogy a hívőkben fölébressze és táplálja annak a fölbecsülhetetlen ajándéknak a hitét, amit a föltámadott Krisztus adott Egyházának: a megbízatást és a hatalmat, mely által az Apostolok és utódaik szolgálata az, hogy valóban megbocsássák a bűnöket:

„Az Úr azt akarja, hogy tanítványai a legtöbbre legyenek képesek, azt akarja, hogy kicsinyke szolgálói által az Ő nevében megtörténjenek azok, amiket Ő művelt a földön járva.”

„És hatalmat kaptak [a papok], amit Isten sem az angyaloknak, sem a főangyaloknak nem adott. (...) Mindazt, amit itt lenn a papok tesznek, Isten ott fönn szentesíti.”

A bűnök megbocsátása „ha az Egyházban nem volna, nem volna remény: ha a bűnök megbocsátása az Egyházban nem volna, nem volna az örök szabadulásnak és életnek semmi reménye. Adjunk hálát Istennek, aki Egyházának ezt az ajándékot adta.”

1441. Egyedül Isten bocsátja meg a bűnöket. Mivel Jézus az Isten Fia, önmagáról mondja: „az Emberfiának van hatalma a földön megbocsátani a bűnöket” (Mk 2,10), és Ő maga gyakorolja ezt az isteni hatalmat: „Bocsánatot nyertek bűneid!” (Mk 2,5). Sőt isteni tekintélye folytán átadja az embereknek, hogy az Ő nevében gyakorolják ezt a hatalmat.

1442. Krisztus úgy akarta, hogy egész Egyháza imádságaiban, életében és cselekedeteiben jele és eszköze legyen annak a megbocsátásnak és kiengesztelődésnek, melyet Ő vére árán szerzett nekünk. A föloldozás hatalmának gyakorlását azonban az apostoli hivatalra bízta. Ez van megbízva „a kiengesztelődés szolgálatával” (2Kor 5,18). Az Apostol „Krisztus nevében” kapta küldetését; általa maga Isten buzdít és kér: „engesztelődjétek ki az Istennel” (2Kor 5,20).

949. Az első jeruzsálemi közösségben a tanítványok „(...) állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 2,42).

Közösség a hitben. A hívők hite az Egyház apostoloktól kapott hite, az élet kincse, mely gazdagodik, ha továbbadják.

950. A szentségek közössége. „Az összes szentségek gyümölcsei minden hívőhöz tartoznak; e szentségekkel mint szent kötelékekkel Krisztushoz kapcsolódnak és kötődnek, leginkább a keresztséggel, mellyel mint egy ajtón át belépnek az Egyházba. A »szentek közösségén« a szentségek közösségét kell értenünk (...). E név (közösség) minden szentségre érvényes, mert Istennel kötnek minket össze (...); leginkább mégis az Eucharisziát illeti meg, amely létrehozta ezt a közösséget.”

951. A karizmák közössége. Az Egyház közösségében a Szentlélek „sajátos kegyelmeket is szétoszt minden rendű és rangú hívőnek” az Egyház építésére. „A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele” (1Kor 12,7).

952. „Mindenük közös volt” (ApCsel 4,32): „Egy igazi keresztény semmit nem birtokol úgy, hogy ne tekintené közjónak is. Ezért a keresztényeknek mindig készen kell lenniük arra, hogy enyhítsék a rászorulókat nyomorúságát”. A keresztény az Úr javainak intézője.

953. A szeretet közössége: a szentek közösségében „egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának” (Róm 14,7). „Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, vele örvend valamennyi. Ti Krisztus teste vagytok, s egyenként tagjai” (1Kor 12,26–27). „A szeretet nem keresi a magáét” (1Kor 13,5). A legkisebb, szeretetből végzett cselekedetünk is mindenki javára szolgál. Ez történik a minden élő és elhunyt emberrel való szolidaritásban, ami a szentek közösségére alapszik. Minden bűn árt ennek a közösségnek.

1329. Úrvacsora, mert arról a vacsoráról van szó, amelyet az Úr szenvedése előestéjén tanítványaival költött el, és a Bárány mennyei Jeruzsálem-béli menyegzős lakomájának elővételezéséről.

Kenyértörés, mert a zsidó étkezésnek ezt a sajátos szertartását használta föl Jézus, amikor családfőként megáldotta és szétosztotta a kenyeret, különösen az utolsó vacsorán. E cselekedetről ismerik fel Őt föltámadása után a tanítványok. Az első keresztények eucharisztikus összejöveteleiket „kenyértörésnek” nevezték. Ezzel azt akarták mondani, hogy mindazok, akik az egy, megtört kenyérből, Krisztusból esznek, közösségre lépnek vele és őbenne egyetlen testet alkotnak.

Eucharisztikus összejövetel (szünaxisz), mert az Eucharisziát a hívők összejövetelében, az Egyház látható megjelenésében ünneplik.

1342. Az Egyház kezdettől fogva hű maradt az Úr parancsához. A jeruzsálemi egyházzról ez olvasható:

„Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. (...) Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt.” (ApCsel 2,42.46)

2624. Az első jeruzsálemi közösségben a hívők „állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 2,42). Ez az összefüggés az Egyház imádságának állandó jellemzője: az apostoli hitre alapszik, a szeretet pecsételi meg és az Eucharisztia táplálja.

2790. Nyelvtanilag a „mi” többeket közösen érintő valóságot jelez. Egy az Isten, és azok vallják őt Atyjuknak, akik az Ő egyetlen Fiába vetett hit által újjászülettek vízből és Szentlélekből. Az Egyház Isten és az emberek ezen új közössége. Az egyetlen Fiúval – aki az „elsőszülött” lett „a sok testvér közül” (Róm 8,29) – egyesült [Egyház] közösségben van az egy és ugyanazon Atyával, az egy és ugyanazon Szentlélekben. A „mi” Atyánkhoz imádkozva minden megkeresztelt ember ebben a közösségben imádkozik: „A hívők közösségének egy volt a szíve és a lelke” (ApCsel 4,32).

612. Jézus az Új Szövetség kelyhét, melyet a vacsorán önmagát följajánlva elővételezett, az Atya kezéből elfogadja halálküzdelmében, a Getszemáni kertben, „engedelmes lett mindhalálig” (Fil 2,8). Jézus imádkozik: „Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a kehely...” (Mt 26,39). Így fejezi ki a borzadást, amit a halál emberi természete számára jelent. Valójában az Ő emberi természete, miként a miénk is, örök életre van rendelve; ezenkívül a miénktől eltérően az övé tökéletesen mentes a bűntől, ami halált okoz; de főként ezt az emberi természetet „az élet Vezérének”, az „Élőnek” isteni személye vette magára. Emberi akaratóval elfogadván, hogy legyen meg az Atya akarata, elfogadja halálát, mint megváltó halált, hogy „bűneinket Ő maga” fölvigye „testében a fára” (1Pt 2,24).

625. Krisztus sírban nyugvása valós kapcsolatot létesített Krisztus húsvét előtti, szenvedni képes állapota és a Föltámadott jelenlegi, dicsőséges állapota között. Az „Élő” azonos személye elmondhatja: „Halott voltam, és íme, élek mindörökké” (Jel 1,18).

„Ez Istennek (a Fiú) halálára és halálból való föltámadására vonatkozó rendelkezésének misztériuma, tudniillik, hogy a halállal a lélek elvált a testtől, és nem szabott gátat a természet szükségszerű folyamatának; a föltámadás által azonban ismét mindent egyesített, annyira, hogy a föltámadás lett a kettő, tudniillik a halál és az élet határa: hogy aki elrendelte, hogy a halál megossa a természetet, Ő maga legyen a szétváltak egyesülésének principiuma.”

635. Krisztus tehát alászállt a halál mélységébe, hogy „a megholtak” hallják „Isten Fiának szavát, és akik meghallották”, éljenek (Jn 5,25). Jézus, „az élet Szerzője” „a halál által” lerombolta azt, „akié a halál birodalma volt, tudniillik az ördögöt, és” kiszabadította „azokat, akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgákká tett” (Zsid 2,14–15). Ezek után a föltámadott Krisztusnál vannak „a halál és az alvilág kulcsai” (Jel 1,18), és „Jézus nevében” meghajol „minden térd, az égieké, a földieké és az alvilágiaké” (Fil 2,10).

„Ma nagy csönd van a földön; mélységes hallgatás és néma csönd; nagy csönd, mert a Király alszik; a föld megremegett és elnyugodott, mert Isten testben elaludt, és a régóta alvókat fölébresztette (...). Bizony, először az összülőt megy keresni mint elveszett bárányt. Azokat akarja megkeresni, akik teljes sötétségben és a halál árnyékában ülnek; a teljesen fogoly Ádámhoz és vele együtt a fogoly Évához jön Isten és az ő fiuk, hogy eloldja őket a fájdmaktól (...): Én a te Istened, aki miattad lettem a fiad (...). Serkenj föl, aki alszol: mert nem azért alkottalak téged, hogy az alvilág foglya légy. Ébredj föl a halálból; én vagyok a halottak Élete.”

2854. Amikor azt kérjük, hogy szabaduljunk meg a Gonosztól, azt is kérjük, hogy szabaduljunk meg minden múlt, jelen és jövő rossztól, melynek ő a szerzője vagy ösztökélője. Ebben az utolsó kérdésben az Egyház a világ minden nyomorúságát az Atya elé viszi. Az emberi nemet myomorgató rosszaktól való szabadulással együtt kérjük a béke drága ajándékát és az állhatatosság kegyelmét Krisztus visszajövetelének várásában. Az Egyház így imádkozva a hit alázatával elővételezi minden ember és minden dolog újraösszefoglalását Abban, akinél „a halál és az alvilág kulcsa van” (Jel 1,8), „aki van, és aki volt, és aki eljövendő, a Mindenható” (Jel 1,8).

„Szabadíts meg, kérünk, Urunk, minden gonosztól, adj kegyesen békét napjainkban, hogy irgalmadból mindenkor bűn és baj nélkül éljünk, míg reménykedve várjuk az örök boldogságot és Megváltónknak, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljöttét.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

22. A Krisztusba való beépülés, amit a keresztség valósított meg, állandóan megújul és erősödik az Eucharisztikus áldozatban való részesedés által, főként ha a szentáldozásban ez a részesedés teljes. Elmondhajtuk, hogy nemcsak mi vesszük magunkhoz Krisztust, hanem Krisztus is magához vesz mindegyikünket. Barátságot köt velünk: „Ti a barátaim vagytok” (Jn 15,14). Sőt, mi az életünket neki köszönhetjük: „Aki eszi az én testemet, általam fog élni” (Jn 6,57). A szentáldozásban titokzatos módon megvalósul Krisztus és a tanítvány „egymásban léte”: „Maradjatok meg bennem és én tibennetek” (Jn 15,4).

Amikor az Új Szövetség népe egyesül Krisztussal, egyáltalán nem zárkózik önmagába, hanem „szentséggé” válik az egész emberiség számára, a Krisztus által megvalósított üdvösség jelévé és eszközévé, a világ világosságává és a föld sójává (vö. Mt 5,13-16) mindenki üdvösségére. Az Egyház küldetése folytatja Krisztus küldetését: „Miként engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezért a kereształdozat eucharisztikus megörökítéséből s a Krisztus testével és vérével való közösségből meríti az Egyház a küldetésének teljesítéséhez szükséges lelki erőt. Így válik az Eucharisztia az egész evangelizáció forrásává és csúcspontjává, hiszen annak célja az emberek közössége Krisztussal s benne az Atyával és a Szentlélekkel.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA DOMINUM ET VIVIFICANTEM KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

41. Az Ószövetségben gyakran olvashatjuk, hogy az „égből jött tűz” emésztette meg az emberek felajánlott áldozatát. Hasonlattanál élve, a Szentlelket nevezhetjük „égből jövő tűznek,” ki a kereszt misztériumának mélyén működik. Az Atyától jőve a Fiú áldozatát az

Atyának nyújtja, és magába a szentháromságos közösségbe foglalja. Ha a bűn szülte a fájdalmat, akkor az Isten fájdalma a megfeszített Krisztusban a Szentlélek által most megkapta teljes emberi kifejezését. Itt állunk a szeretet csodálatos és egyedülálló misztériuma előtt: Krisztusban szenved az Isten, akit az általa teremtett ember elutasított: „Nem hittek bennem!”; de ugyanakkor éppen ebből a fájdalomból – és közvetve éppen abból a bűnből, hogy „nem hittek” – nyert új mértéket a Szentlélek ajándéka, mely az ember és a világ számára készült kezdettől fogva. A kereszt misztériumának mélyén a szeretet munkálkodik, amely az embert megújítja, hogy részese lehessen annak az életnek, amely Istenben van.

A Szentlélek, mint szeretet és ajándék, valamiképpen leszáll annak az áldozatnak a mélyébe, melyet a keresztfán mutattak be. Ha újból elővesszük a szentírási hagyományt, elmondhatjuk: az emészti a szeretet tüzével ezt az áldozatot, aki a Fiút az Atyával összekapcsolja a Szentháromság egységébe, és mert a keresztáldozat cselekménye Krisztus sajátja, ebben az áldozatban „megkapja” a Szentlelket. De úgy kapja meg, hogy később ő maga – és egyedül ő maga az Atyával – az apostoloknak, az Egyháznak és az emberi nemnek „adni” tudja. Ő egyedül „küldi” a Lelket az Atyától. Ő egyedül jelent meg az utolsó vacsora termében egybegyűlt apostoloknak, rájuk lehelt és azt mondta: „Vegyétek a Szentlelket, akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer”, amint Keresztelő János előre hirdette: „Ő Szentlélekkel és tűzzel fog benneteket megkeresztelni”. Jézus ezekkel a szavakkal, amelyeket az apostolokhoz intézett, kinyilatkoztatta a Szentlelket, aki azonnal jelenlévővé lett, mint szeretet, aki a húsvéti misztérium mélyén fejti ki hatását, mint a kereszt üdvözítő erejének forrása, mint az új és örök élet ajándéka.

Ezt a Szentlélekre vonatkozó igazságot fejezi ki naponta a Római Liturgia, amikor a szentáldozás előtt a pap ezeket a jelentős szavakat mondja: „Uram Jézus Krisztus, élő Isten Fia, te az Atya akaratából a Szentlélek közreműködésével halálod által életre keltetted a világot”. És a harmadik kánonban a pap ugyanarra az üdvöndre hivatkozva kéri Istentől: „Ő tegyen minket előtted örök áldozattá.”

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PASTORES DABO VOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

14. Az Új Szövetség ezen egyetemes papságának szolgálatára Jézus földi élete során egyes tanítványokat magához hívott (vö. Lk 10,1-12), külön tekintélyi rendelkezéssel megalkotta belőlük a Tizenkettőt, hogy „vele legyenek és elküldje őket prédikálni, s hogy hatalmuk legyen ördögöket űzni” (Mk 3,14-15).

Ezért már nyilvános működése idején (vö. Mt 16,18), majd végleg halála és föltámadása után (vö. Mt 28,16-20; Jn 20-21) Jézus Péternek és a Tizenkettőnek egészen különleges hatalmat adott a leendő közösségre és az összes nemzetek evangelizálására vonatkozóan. Miután meghívta, maga mellett tartotta őket, velük élt, példájával és szavaival tanította őket az üdvösségre, s végül elküldte őket minden emberhez. E küldetés koronája a Szentlélek különleges húsvéti kiárasztásának erejével átadta nekik ugyanazt a messiási tekintélyt, melyet Ő az Atyától kapott, és amely a föltámadásban teljesedett be: „Nekem adatott minden hatalom mennyben és a földön. Menjetek tehát és tegyetek tanítvánnyá minden népet, és kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében. És tanítsátok őket mindannak megtartására, amit csak parancsoltam nektek. És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig” (Mt 28,18-20).

Ezáltal Jézus szoros kapcsolatot hozott létre saját küldetése és az apostolokra bízott szolgálat között: „Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött” (Mt 10,40); „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg” (Lk 10,16). Sőt, a negyedik evangélista a halál és a föltámadás húsvéti eseményének fényében nagy erővel és világosan idézi Jézust: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket” (Jn 20,21; vö. 13,20; 17,18).

Miként Jézusnak olyan küldetése van, mely közvetlenül Istentől származik, és Isten tekintélyét konkretizálja (vö. Mt 7,29; 21,23; Mk 1,27; 11,28; Lk 20,2; 24,19), úgy az apostolok küldetése Jézustól ered. S miként „a Fiú semmit sem tehet önmagától” (Jn 5,19), mert tanítása nem az övé, hanem azé, aki Őt küldte (vö. Jn 7,16), úgy mondta Jézus apostolainak: „nálam nélkül semmit sem tehettek” (15,5): küldetésük nem önmaguktól, hanem Jézustól való. Nem is hajtható végre emberi erővel, hanem csak Krisztus és az Ő Szent Lelke „ajándékával”, a „szentséggel”: „Vegyétek a Szentlelket; akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad” (20,22-23). Az apostolok így nem különleges érdemeikért, hanem egyedül a Krisztus kegyelmében való ingyenes részesedéssel folytatják egészen az idők végezetéig Jézus üdvözítő küldetését az emberek javára.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

A Szó és Isten országa

93. Éppen ezért az Egyház küldetését nem tekinthetjük tetszés szerint végezhető, illetve az Egyház életének mellékes tevékenységeként. Hanem arról van szó, hogy engednünk kell, hogy a Szentlélek tegyen minket hasonlóvá Krisztushoz azáltal, hogy részesít az Ő küldetésében: „ahogy az Atya küldött engem, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Maga a Szó sürget, hogy forduljunk a testvérek felé: a Szó az, mely megvilágosít, tisztít, megtérít; mi csak az Ő szolgálói vagyunk.

Tehát egyre inkább újra föl kell fedeznünk a Szó hirdetésének szépségét és fontosságát, hogy Istennek Krisztus által hirdetett Országa eljöjjön. Megújítjuk az egyházatyáknál annyira megszokott gondolatot, hogy a Szó hirdetésének tárgya Isten Országa (vö. Mk 1,14-15), ami nem más, mint maga Jézus személye (az Autobaszileia), ahogy Órigenész mondja. Az Úr minden korszak minden emberének fölkínálja az üdvösséget. Valamennyien látjuk, mennyire fontos, hogy Krisztus világossága az emberiség egészét megvilágosítsa: a családot, az iskolát, a kultúrát, a munkát, a szabadidőt és a társadalmi élet minden szektorát. Nem vigasztalni, hanem megindítani kell, olyan szavakkal, melyek megtérésre hívnak, és lehetővé teszik a Vele való találkozást, s ennek következtében új emberiség születik.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az isteni irgalmasság vasárnapján az Úr irgalmát hirdeti a *kezdő könyörgés*: „Örökké irgalmas Istenünk, (...) Add, hogy méltóképpen megértsük, milyen csodálatos, hogy megtisztultunk a keresztvíz által, újjászülettünk a Szentlélekből, és elnyertük a megváltást Krisztus vére árán.”, a *válaszos zsoltár* (Zsolt 117,2-4.22-27a): „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mivel irgalma örökké megmarad.” Jézus pedig az *evangéliumban* (Jn 20,19-31) azt a küldetést adja az apostoloknak, hogy közvetítsék Isten irgalmát az emberek felé a kiengesztelődés szentségében: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek nem bocsátjátok meg, az nem nyer bocsánatot.”

Isten gyengédségét és közelségét az is kifejezi, hogy a *szentleckében* (Jel 1,9-13.17-19) a dicsőséges Emberfia jobbával megérinti és vigasztalja Jánost, az *evangéliumban* pedig megengedi, hogy Tamás megérintse a sebeit.

A feltámadt Jézus Krisztus az *evangéliumi szakaszban* arra bátorítja a kételkedő Tamás apostolt, hogy higgyen: „Ne légy hitetlen, hanem hívő! (...) Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek!” Ezt visszhangozza az *alleluja vers*: „Most már hiszel, Tamás, mert láttál engem. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hittek” (Jn 20, 29) és az *áldozási ének* (Vö. Jn 20,27) is: „Nyújtsd ki a kezedet, tedd a szegék helyére, és ne légy hitetlen, hanem hívő, alleluja.” Egyházunkban bizonyára sokan át tudjuk érezni Tamás helyzetét, mindannyian minél konkrétabb bizonyítékokra vágyunk, hogy hinni tudjunk. Ezt szem előtt tartva szólalnak meg az *egyetemes könyörgések*, melyek mindegyike hitbéli megerősödést és állhatatosságot kér Istentől: pl. „Add meg, Urunk, az egész világnak az élő hit ajándékát!”, „Vezesd vissza, Urunk, a hit útjára mindazokat, akik elpártoltak tőled!”, „Adj hitből fakadó állhatatosságot a betegeknek és a szomorkodóknak!”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Ez az a nap (556)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/187/gr/593/ez-az-a-nap-v-mondja-most-az-o-nepe-haec-dies-v-dicat-nunc-1>

Feltámadt Krisztus e napon (99)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/141/cantio/243/feltamadt-krisztus-e-napon-surrexit-christus>

GITÁROS ÉNEKEK

Dax: Az Úr Jézus feltámadt (Az Isten tenyerén, 22. dal)

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Juhász Gyula: Húsvétra

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tüzeben égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!
Köszönt e vers, élet, örökkön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szívemnek már a gyász is röpke álom
S az élet: győzelem az elmuláson.

Húsvét, örök legenda, drága zálog,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,
Öröm: neked ma ablakom kitárom,
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!
Virágot áraszt a vérvete árok,
Fanyar tavasz, hadd énekellek én.
Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Nem csókolt csókban, nem dalolt dalokban!

Egy régi húsvét fényénél borongott
S vigasztalódott sok tűnt nemzedék,
Én dalt jövődó húsvétjára zsongok
És neki szánok lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!

íPilinszky János: Harmadnapon

És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücker fák.
És megérik a fényt a gyökerek
És szél támad. És fölzeng a világ.

Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszünhették dobogni szive –
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Mit jelent, hogy a feltámadt Úr Jézus kezén és oldalán ott vannak a sebhelyek?
- Ebben a történetben kivel tudok azonosulni?
- Miért volt Tamásnak fontos, hogy Jézus sebhelyeit érintse?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

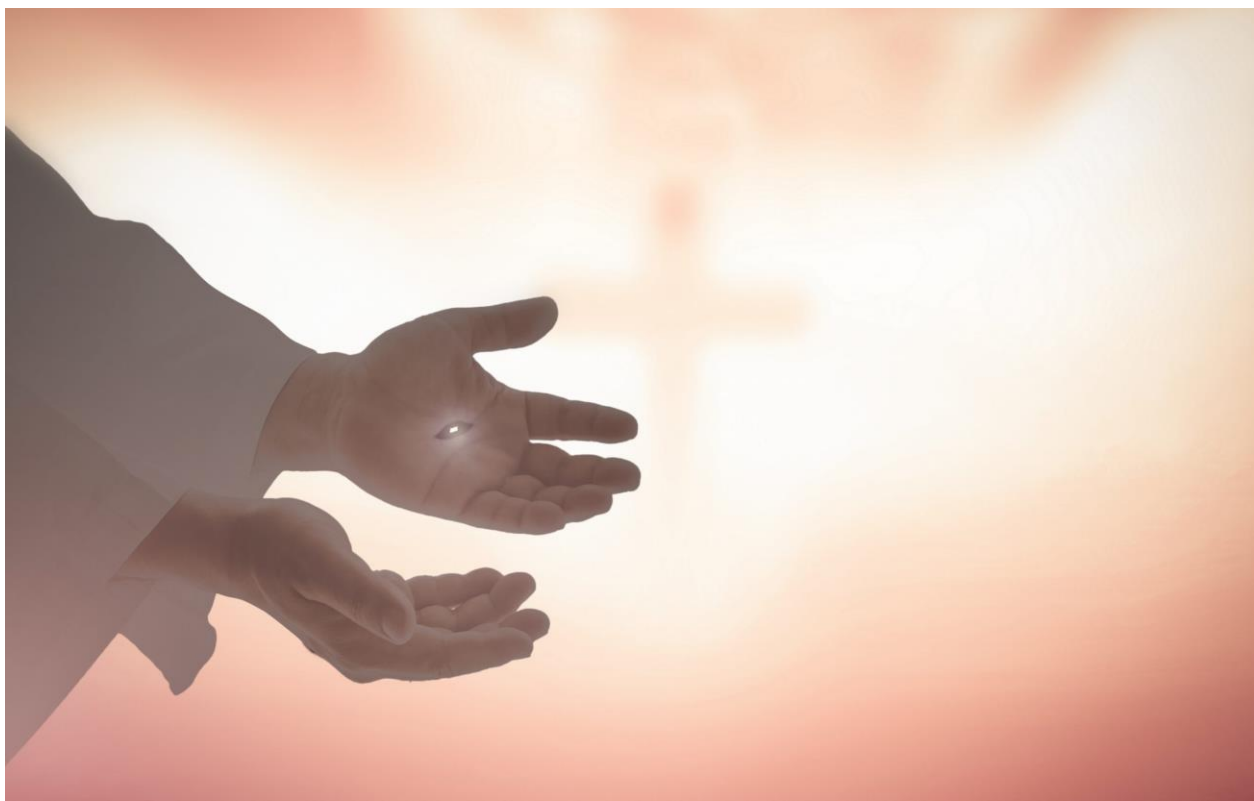
Örökké irgalmas Istenünk, te lángra lobbantod a neked szentelt nép hitét, amikor évről évre visszatér Húsvét ünnepe. Növelj kegyelmedet, amelyet megadtál nekünk. Add, hogy méltóképpen megértsük, milyen csodálatos, hogy megtisztultunk a keresztvíz által, újjászülettünk a Szentlélekből, és elnyertük a megváltást Krisztus vére árán. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Vianney Testvérek imádsága

Szeretett Jézusom, Te nem haboztál feltámadásod után azonnal az irgalmas Atya küldetését rábízni tanítványaidra. Add meg kérlek, hogy a Te szerető dinamikádban éljem meg a jelent, ne a statikus múlton magyarázkodjam, s ne is az elgondolt jövő félelmei foglalkoztassanak. Ezeken, mint zárt ajtókon lépj be hozzám, hogy az „itt és most” küldő szót meghalljam, mely az irgalmas cselekedetekre indít. Az aktuális pillanat boldogságára irányítsd lelkemet, mely nem lát, de hisz! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek (Jn 20,19-31)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Van bűnbocsánat!
- Jézus mindig meghallja a kérdéseinket és a kételyeinket, és nem hagy válasz nélkül, még akkor sem, ha nem rögtön válaszol.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Törekedjem a vasárnapot úgy megélni mint a feltámadt Jézussal való személyes találkozást!
- Higgyek akkor is, amikor nem látok!
- Adjam át és mondjam ki a félelmeimet Jézusnak!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Húsvét 2. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Karthagói Szent Ciprián és Nagy Szent Gergely gondolatait a *Bibbia dei Padri* kiadvány alapján Rác Dávid fordította
Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Juhász Gyula: Húsvétra – <https://www.arcenum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/juhasz-gyula-16356/1919-16FAE/husvetra-17004/>

Pilinszky János: Harmadnapon – <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=47>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívía, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paál Ágnes, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu